

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “สิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และเพื่อทราบระดับความรู้ต่อสิทธิผู้ต้องหาตามกฎหมายของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและผลกระทบในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 สืบเนื่องจากสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมาย เพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนสืบเนื่องจากสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมาย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น ใช้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานจริงในระดับตำแหน่งต่าง ๆ ในสถานีตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 จำนวน 196 คน และการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง โดยทำการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ จำนวน 3 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม

ผลการศึกษาปรากฏว่าสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายมี 2 ลักษณะ ได้แก่ สิทธิของผู้ต้องหาที่กำหนดไว้โดยตรงตามบัญญัติของกฎหมาย และ สิทธิผู้ต้องหาที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยอ้อม โดยกำหนดเป็นหน้าที่ในการปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม โดยมีเจตนารมณ์เพื่อจะคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา และจากการศึกษา พบว่ากลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีอายุราชการระหว่าง 1-5 ปี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านสอบสวนระหว่าง 1-5 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีตำแหน่งระดับพนักงานสอบสวน (สัญญาบัตร 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องหาตามกฎหมาย พนักงานสอบสวนในสังกัดของกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิผู้ต้องหาอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับทัศนคติของพนักงานสอบสวนที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 สืบเนื่องจากสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมาย จาก

การศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วย ว่าสิทธิผู้ต้องหาตามกฎหมายเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 5 มีทัศนคติว่าสิทธิผู้ต้องหาเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านงบประมาณมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติงานทั่วไปของพนักงานสอบสวน และด้านรูปคดีตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าพนักงานสอบสวนมีทัศนคติว่าสิทธิผู้ต้องหาตามกฎหมายทำให้เกิดความยุติธรรมและช่วยคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาที่ยังไม่มีคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดได้ แต่สิทธิดังกล่าวมีผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานสอบสวน เนื่องจากทำให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอบสวนโดยทั่วไปของพนักงานสอบสวนยุ่งยากขึ้น ทำให้ใช้ระยะเวลาและงบประมาณในการดำเนินการสอบสวนมากขึ้น รวมทั้งมีผลต่อรูปคดีของพนักงานสอบสวนด้วย

ข้อเสนอแนะของการศึกษาเห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรครวมทั้งผลกระทบในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนสืบเนื่องจากสิทธิของผู้ต้องหา คือ รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวน โดยการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และกำลังพล ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างงานสอบสวน และพัฒนาบุคลากรและระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ต้องหาให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน เพื่อให้เจ้าพนักงานหรือพนักงานสอบสวนสามารถยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด ตลอดจนต้องเสริมสร้างให้มีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรมให้เกิดทำงานอย่างบูรณาการ สามารถอำนวยความสะดวกและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง